

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza
w Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали X Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 15–16 травня 2025 р.)**

**Луцьк
2025**

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 9 від 12 травня 2025 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали
С 90 Х Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 15–16 травня 2025 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2025. 215 с.

ISBN 978-617-8279-53-0

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на Х Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

ISBN 978-617-8279-53-0

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2025

© Колектив авторів, 2025

– формувати в учнів інтерес до географії та досвід творчої діяльності в процесі її вивчення;

– формувати в учнів готовність використовувати отримані знання, вміння та навички в реальному житті для розв'язання практичних завдань та життєво важливих ситуацій [1; 4].

Отже, використання КОЗ у шкільному курсі географії дає змогу перевірити не лише рівень сформованості тієї чи іншої компетентності, а й оцінити спроможність учнів до самостійного уміння здобувати знання та власноруч обирати способи для досягнення цієї мети, що сприяє формуванню інтересу до географічної науки.

Список використаних джерел: 1. Вішнікіна Л. П. Компетентнісне навчання географії в основній школі : монографія. Полтава : ТОВ «АСМІ», 2017. 407 с. 2. Вішнікіна Л. П., Діброва І. О. Компетентнісно-орієнтовані завдання з географії. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. III (32). Is. 63. Budapest, 2015. С. 10–15. 3. Компетентнісне навчання та викладання географії у системі неперервної педагогічної освіти : кол. монографія / [авт. кол. : Л. П. Вішнікіна, А. А. Шуканова, О. А. Федій, С. П. Сарнавський та ін.] ; за наук. ред. д-ра пед. наук Л. П. Вішнікіної. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. 265 с. 4. Проненко О. П. Готуємося до PISA – 2022: компетентнісно орієнтовані завдання на уроках географії. URL: <https://naurok.com.ua/kompetentnisno-orientovani-zavdannya-na-urokah-geografi-242097.html>.

УДК 373.5.016:91

Кулик Катерина, Потапова Алла

kulyk3011@gmail.com; potapova.alla@vnu.edu.ua

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

Постановка проблеми. На сьогодні на уроках складно змусити дітей просто відповідати на запитання, тим самим перевіряючи у них домашнє завдання або знання, які вони засвоїли по темі певного курсу з географії. Перед учителем стоять нові виклики, зокрема, потреба в розробці ефективних методик застосування цифрових інструментів для об'єктивної та оперативної перевірки оцінювання знань із географії. Також актуальність дослідження зумовлена зростанням ролі інформаційно-комунікаційних технологій на кожному уроці та необхідністю підвищення якості освіти дітей, включаючи природничу освітню галузь. Зрештою, зважаючи на всі ці виклики, виникає необхідність адаптації традиційних форм контролю та перевірки знань як до сучасних технологічних можливостей, так і до зацікавлення учнів у виконанні ними цих завдань.

Мета дослідження. Дослідити теоретичні та методичні аспекти використання електронних ресурсів для перевірки знань учнів на уроках географії та виявити переваги щодо їх впровадження.

Результати дослідження. Використовувати електронні ресурси для перевірки знань учнів на уроках географії можна на різних етапах уроку: поточного, тематичного та підсумкового контролю.

Під час поточного контролю основна мета полягає в оперативному відстеженні рівня розуміння учнями нового матеріалу, виявленні прогалин у знаннях та їх своєчасній корекції. Електронні ресурси надають для цього широкі можливості

завдяки своїй інтерактивності, швидкості отримання зворотного зв'язку та різноманітності форм завдань.

Онлайн-платформи «Kahoot!», «Quizizz», «Mentimeter» дають змогу проводити короткі опитування або вікторини на початку, в середині або наприкінці вивчення матеріалу на уроці. Суттєвою перевагою є миттєвий зворотній зв'язок для учнів та учителя, елемент гри, зацікавленість учнів, можливість швидкого виявлення того, не засвоїв матеріал.

«Google Forms», «LearningApps» – ці платформи дають змогу створювати тести з різними типами завдань (вибір однієї або кількох правильних відповідей, встановлення відповідності, послідовності). Перевагами таких електронних ресурсів є об'єктивність оцінювання, економія часу вчителя на перевірку, можливість диференціації завдань.

Платформи «Miro», «Padlet» допомагають учням спільно виконувати інтерактивні завдання. Перевагою є те, що активізуються всі учні, візуалізуються думки, сприяння обговоренню та співпраці, вміння після таких завдань встановлювати причинно-наслідкові зв'язки [3].

Тематичний контроль проводиться після завершення вивчення великої теми або розділу. Його мета – оцінити рівень засвоєння учнями основних понять, закономірностей, зв'язків та умінь застосовувати знання на практиці. Тому електронні ресурси можуть зробити цей процес більш цікавим й інформативним.

Платформи «На Урок», «Всеосвіта» дають змогу створювати комплексні тести, що охоплюють весь матеріал теми з різними типами завдань, включаючи завдання на аналіз графіків, діаграм, карт, розв'язування проблемних ситуацій. Перевагою є комплексна оцінка знань та вмінь, можливість відстеження динаміки засвоєння матеріалу, автоматизований аналіз результатів для виявлення типових помилок.

Інтерактивні проєкти та дослідження передбачають використання онлайн-ресурсів (онлайн-карти, геоінформаційні системи) для пошуку, аналізу та представлення інформації з певної теми у вигляді презентацій, блогів, інтерактивних карт. Перевагою таких проєктів та досліджень є розвиток дослідницьких навичок, вміння працювати з інформацією, підвищення самостійності та відповідальності.

За допомогою онлайн-портфоліо учні завантажують у визначене онлайн-середовище («Google Classroom») виконані тести, проєкти, презентації й тоді вчитель оцінює портфоліо за визначеними критеріями. Такі портфоліо формують комплексну оцінку навчальних досягнень у динаміці, дають змогу відстежити прогрес кожного учня, розвиває навички самооцінки та рефлексії [1].

Підсумковий контроль проводиться наприкінці навчального року або семестру для оцінки загального рівня засвоєння курсу географії. Електронні ресурси можуть забезпечити об'єктивність та різноманітність форм оцінювання, яке може здійснюватися за допомогою комп'ютерного тестування або захисту електронних проєктів та досліджень.

Тобто, проведення підсумкового тестування за допомогою спеціалізованих програм або онлайн-платформ, що забезпечують автоматизовану перевірку та об'єктивне оцінювання, є важливим етапом. Перевагами таких тестувань є швидкість перевірки та можливість охоплення великої кількості учнів.

У захист електронних проєктів та досліджень відносять довготривалі проєкти та дослідження, які учні представляють у форматі презентацій, веб-сайтів, блогів, інтерактивних карт, використовуючи мультимедійні засоби. Перевагами таких проєктів та досліджень є оцінка вміння застосовувати знання на практиці, розвиток комунікативних та презентаційних навичок, заохочення самостійної дослідницької діяльності [2].

Висновки. Використання електронних ресурсів є перспективним напрямом удосконалення процесу перевірки знань учнів на уроках географії. Результати

досліджень учителів підтверджують, що інтеграція цифрових інструментів сприяє підвищенню об'єктивності оцінювання, активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів та покращенню якості знань із географії. Вище перераховані електронні ресурси можуть бути використанні вчителями для оптимізації контрольної-оцінювальної діяльності та підвищення ефективності навчання географії в сучасних умовах.

Список використаних джерел: 1. Морзе Н. В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті. Київ : Педагогічна думка, 2018. 320 с. 2. Спірін О. М. Педагогічні технології в інформаційно-освітньому середовищі. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 376 с. 3. Шишкіна М. П. Електронні освітні ресурси: дидактичні аспекти. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2011. 286 с.

УДК 373.5:911:371.3

Яресько Анна, Ткачук Надія

annayaresko030805@gmail.com; nadia.tkachuk4@gmail.com

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЗАГАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ У 6 КЛАСІ

Основною метою базової загальної середньої освіти є розвиток та соціалізація учня, формування його національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення та поведінки, творчих здібностей, дослідницьких навичок і навичок життєзабезпечення, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів [1]. Сучасна освітня парадигма актуалізує необхідність використання інтерактивних методів для успішного навчання шкільних предметів, зокрема географії у 6 класі.

Курс загальної географії у 6 класі є базовим та вводить учнів у світ географічних знань, формуючи первинні уявлення про природу Землі, її оболонки, явища та процеси. Саме на цьому етапі вкрай важливо закласти інтерес до предмета, сформувати мотивацію до подальшого вивчення географії та розвинути елементарні географічні вміння.

Питання теоретичного обґрунтування та практичної реалізації інтерактивного навчання всебічно розкрито у численних наукових працях, що містять переконливі аргументи на користь впровадження інтерактивних технологій в освітній процес. У доробку таких дослідників, як О. Пехота, Л. Пироженко, Н. Побірченко, О. Пометун, О. Вішнікіна та інших інтерактивне навчання розглядається як вагомий чинник підвищення ефективності освітньої діяльності. За думкою науковців, інтерактивні методи дають змогу забезпечити глибоку взаємодію між учасниками освітнього процесу, сприяють формуванню середовища, заснованого на співпраці, відкритості та взаєморозумінні. Їх використання дає змогу не лише передавати знання, а й формувати навички ефективної комунікації, взаємодії та підтримувати взаємоповагу, що є фундаментальним для розвитку сучасного суспільства [2; 5].

Вважаємо, що застосування інтерактивних методів в освітньому процесі з географії у 6 класі є дієвим засобом досягнення навчальних цілей курсу загальної географії, оскільки вони:

- сприяють розвитку пізнавального інтересу: через гру, взаємодію та практичну діяльність учні активно включаються в процес навчання, що особливо важливо у віці, коли мотивація ще формується;

Джаман Ярослав	Народні доми – важливий ресурс і чинник розвитку етнічного туризму (на прикладі міста Чернівці)	158
Питуляк Мирослава, Питуляк Микола Похила Юрій, Поплавська Інна Ільїна Ольга	Рекреаційно-оздоровчі ліси Хустського ЛДГ: сучасний стан та використання	159
	Малі міста Тернопільської області як об'єкти туристичної активності	162
	Геопросторовий аналіз, типізація й можливості застосування озерних сапропелів Рівненської області у санаторно-курортному господарстві	165
Зінчук Борис, Новосад Оксана Єрко Ірина, Мельник Надія, Качаровський Роман, Яцуняк Віктор Гоц Тетяна, Потапова Алла Потапова Алла, Семенюк Роман	Туристсько-рекреаційний потенціал Ковельського району: ресурси, можливості, перспективи	169
	Музейні установи Ковельського району Волинської області як елементи індустрії гостинності	171
	Туристичний потенціал Львівської області	174
	Екотуризм як один із перспективних напрямів розвитку територіальних громад	178

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОНОМІЦІ

Маковецька Лариса, Назарук Назар	Географічні компетентності краєзнавчих досліджень транспортної системи у шкільному курсі географії	180
Мельник Іванна, Ткачук Надія Озюк Уляна, Ткачук Надія	Використання веб-сервісу Google Maps на уроках географії	182
	Можливості використання Liveworksheets на уроках географії в умовах дистанційного навчання	184
Ткачук Надія, Тарасюк Злата Ткачук Надія	Поняття гейміфікації в освітньому процесі з географії: сутність, цілі та основні принципи	186
	Теоретичні засади моделювання дистанційного уроку географії	187
Мандрик Ірина Мандрик Ірина, Мичка Ірина	Система підготовки вчителя географії в Польщі ...	189
	Особливості використання компетентнісно орієнтованих завдань у шкільному курсі географії	192
Кулик Катерина, Потапова Алла Яресько Анна, Ткачук Надія Мельничук Максим, Лажнік Володимир Дубич Богдан, Потапова Алла Кошляцький Дмитро, Ткачук Надія	Використання електронних ресурсів для перевірки знань учнів на уроках географії	193
	Використання інтерактивних методів при вивченні загальної географії у 6 класі	194
	Особливості використання картографічного складника в шкільному курсі географії	197
	Проблеми використання штучного інтелекту учнями у закладах загальної середньої освіти	199
	Курс географії як складник шкільної медіаосвіти	200